

Αποκαλύπτονται σημαντικά κτήρια και οι χρήσεις τους στον περιβάλλοντα χώρο του Ασκληπιείου, στην Επίδαυρο

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

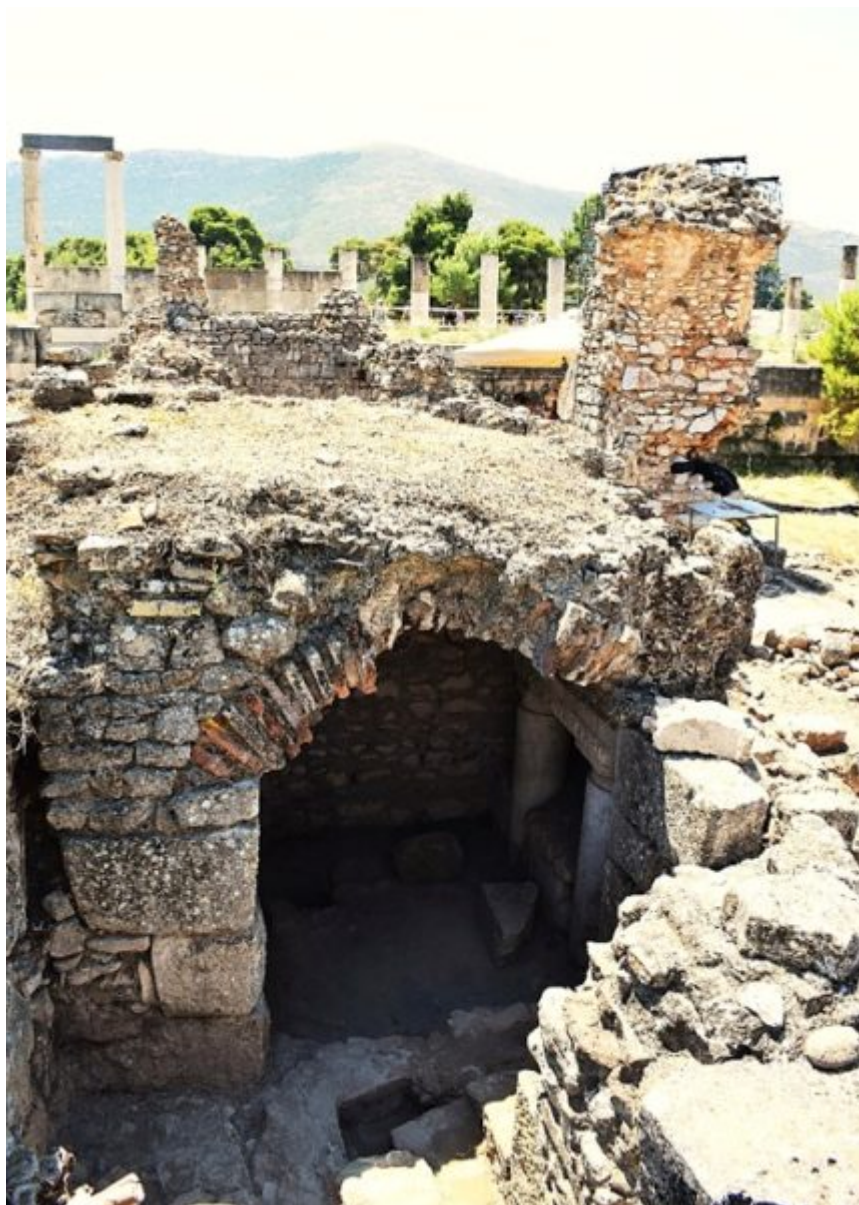
Οι εργασίες που εκτελούνται στην Επίδαυρο, από την ερευνητική ομάδα του Πανεπιστημίου Αθηνών υπό την διεύθυνση του ομότ. καθηγητή αρχαιολογίας του Παν/μίου Αθηνών Βασίλη Λαμπρινουδάκη, σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αργολίδας είχαν και εφέτος σημαντικά αποτελέσματα. Στο Ασκληπιείο απελευθερώθηκε η μεγάλη πλατεία, στο κέντρο του ιερού, από τους λίθους κτηρίων και αναθημάτων, οι οποίοι ήταν αποθεθειμένοι εκεί ήδη από τα χρόνια της μεγάλης ανασκαφής, 19ος και αρχές 20ου αιώνα.

(εικ.1-2).

Αυτός ο ελεύθερος χώρος, μπροστά από το ναό, 1500 περίπου τετρ. μέτρων, ήταν ένα βασικό λειτουργικό στοιχείο του ιερού. Μπορούσε να φιλοξενεί το πλήθος των προσκυνητών που έφθανε στο ιερό για να συμμετάσχει στην αιματηρή θυσία στον Ασκληπιό, με την εορταστική πομπή. Οριζόταν προς τα ανατολικά από το βωμό του θεού και στις δυο πλευρές του από ημικυκλικές εξέδρες, αναθήματα και συγχρόνως θέσεις εξεχουσών οικογενειών της Επιδαύρου, από όπου τα μέλη τους παρακολουθούσαν την τελετουργία της θυσίας.

Η κεντρική πλατεία του Ασκληπιείου, πριν και μετά τις εργασίες 2022-2023

Η κρύπτη του «Κτηρίου Κ», στο Ασκληπιείο

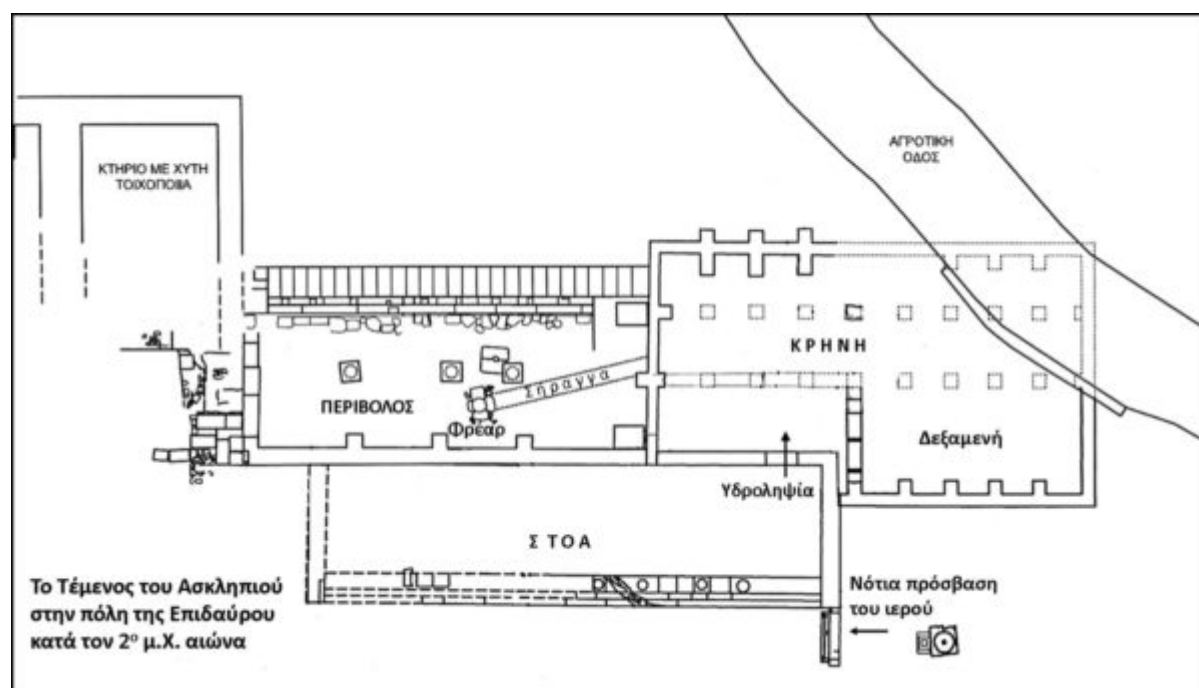
Περί τους 350 λίθους μεταφέρθηκαν, μετά από την απαιτούμενη τεκμηρίωση, σε οργανωμένο αποθετήριο, ενώ άλλοι 100 τακτοποιήθηκαν- προσωρινά- στην πλατεία για να μελετηθούν, πριν από την απομάκρυνσή τους. Ήδη η πλατεία παρέχει στον επισκέπτη την αρχαία της εικόνα.

Στο μεγάλο κτήριο του 2ου μ.Χ. αιώνα («Κτήριο Κ») στα δυτικά της ιεράς οδού, διακριβώθηκαν πολλές οικοδομικές φάσεις, μέχρι τον ύστερο 4ο αι. μ.Χ. Η ύπαρξη μίας ιδιόμορφης «κρύπτης» (εικ. 3) συνάδει με την χρήση του «Κτηρίου Κ» για μία μυστικιστική λατρεία, ιδίως, κατά τους ύστερους ρωμαϊκούς χρόνους.

Αεροφωτογραφία της ανασκαφής στο Τέμενος του Ασκληπιού, στην πόλη της Επιδαύρου

Στην πόλη της Επιδαύρου, σε μικρή απόσταση από το «μικρό θέατρο», αποκαλύφθηκε, το άγνωστο ως σήμερα, Τέμενος του Ασκληπιού. Η θέση του αναφέρεται από τον αρχαίο περιηγητή Πausανία. (εικ.4).

Κάτοψη των εγκαταστάσεων του Τεμένους του Ασκληπιού, στην πόλη της Επιδαύρου

Οι εγκαταστάσεις του Τεμένους χρονολογούνται από τον 4ο π.Χ. αιώνα. Ωστόσο, η φάση στην οποία διατηρήθηκαν τα κτίσματα του ιερού είναι αυτή που διαμορφώθηκε κατά τον 2ο μ.Χ. αιώνα, συνδεόμενη, πιθανότατα, με την επίσκεψη του Αδριανού το 124 μ.Χ., στην Επίδαυρο. Το ιερό αποτελείται από έναν υπαίθριο περίβολο 100 τμ., μία κρήνη με δεξαμενή 220 τμ. και μία στοά μπροστά τους, 128

τμ. (εικ.5).

Πάνω ο Περίβολος του Τεμένους από τα νότια και τα βόρεια. Κάτω το φρέαρ και η σήραγγα επικοινωνίας του με τη δεξαμενή της Κρήνης

Όπως μαρτυρεί ο Πausanias στον υπαίθριο περίβολο ήταν στημένα τα αγάλματα του Ασκληπιού και της Ηπιόνης. Στην απέναντι ανατολική πλευρά, ο τοίχος του περιβόλου ήταν κλιμακωτός και στις βαθμίδες του σώζονται τα λαξεύματα για την στερέωση στηλών ή άλλων αναθημάτων. Στο κέντρο του περιβόλου διατηρήθηκε φρέαρ, με καλοχτισμένο τοίχωμα, από το οποίο μία υπόγεια κτιστή οξυκόρυφη σήραγγα οδηγούσε το νερό του στην κρήνη (εικ.6) η οποία βρίσκεται σε επαφή με τον περίβολο. Το νερό αποτελούσε κύριο συστατικό στοιχείο στα Ασκληπιεία. Γι' αυτό και το οικοδόμημα της κρήνης έλαβε μνημειώδη μορφή και διαστάσεις.

Τρισδιάστατη αναπαράσταση του χώρου υδροληψίας της κλασικής Κρήνης

Ο χώρος υδροληψίας, στην πρώτη φάση της λειτουργίας του ιερού, είχε πρόσοψη ιωνικού ρυθμού με τρεις κίονες ανάμεσα σε πεσσούς και στο εσωτερικό του αρυκρήνη και λεκάνες με ροοκρήνες (εικ.7).

Θραύσμα αγγείου με σωζόμενο μέρος του εγχάρακτου ονόματος του Ασκληπιού και τεμάχια πήλινων δισκαρίων για ανάρτηση με ανάγλυφη προτομή θεότητας

Κατά τη φάση των Ρωμαϊκών χρόνων η πρόσβαση στο νερό της δεξαμενής ενσωματώθηκε στη στοά η οποία χτίστηκε στη δυτική πλευρά του ιερού, μπροστά από τον παλαιό χώρο υδροληψίας και τον περίβολο. Η στοά είχε τρίβαθμη κρηπίδα και επιχρισμένους, με κονίαμα, κίονες. Υπάρχουν ενδείξεις ότι μπορούσε να εξυπηρετεί την διαδικασία της εγκοίμησης.

Από τον περίβολο, κυρίως, αλλά και τις γύρω του επιχώσεις, προέρχονται ευρήματα που επιβεβαιώνουν την ταύτιση του χώρου με το Τέμενος του Ασκληπιού. Χαρακτηριστικότερα είναι ένα όστρακο με χαραγμένο το όνομα του θεού, πήλινα δισκάρια με προτομή θεότητας για ανάρτηση (εικ.8), ειδώλια, λύχνοι και τεμάχια από πήλινες θερμοφόρες. Από το ιερό πρέπει να προέρχονται και τα χάλκινα ιατρικά εργαλεία που βρέθηκαν σε παλαιότερες ανασκαφές στην ορχήστρα του παρακείμενου θεάτρου.

Οι εργασίες στην πόλη της Επιδαύρου γίνονται με χορηγία του Ιδρύματος Ι. Λάτση.